
Kyrkomötet

Tillsyns- och uppdragsutskottets betänkande 2022:8

Studier i religionspsykologi för blivande präster

Sammanfattning

I detta betänkande behandlas motion 2022:56 med förslaget att uppdra till kyrkostyrelsen att se till att religionspsykologi blir ett obligatoriskt ämne i prästutbildningen.

Mot bakgrund av den utredning om prästutbildningen som pågår föreslår utskottet att motionen ska avslås.

Utskottets förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2022:56.

Motionens förslag

Motion 2022:56 av Boel Johansson m. fl., Studier i religionspsykologi för blivande präster

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att se till att religionspsykologi blir ett obligatoriskt ämne i prästutbildningen.

Bakgrund

2012 beslutade nämnden för utbildning, forskning och kultur om den studiegång som nu gäller för de kyrkliga utbildningarna inklusive prästutbildningen (KsSkr 2012:2 bilaga 3). Prästutbildningen består av akademisk fackutbildning, pastoralteologisk utbildning samt praktik och mötesplats mellan stift och student.

Utbildningarna vid svenska universitet och högskolor är anpassade till den så kallade Bolognaprocessen som syftar till att göra Europa till ett sammanhållet område för högre utbildning. För att svenska examina ska vara tydliga och jämförbara med andra länder beslutade riksdagen 2006 om en utbildnings- och examensstruktur i linje med Bolognaprocessen, vilket bland annat innebär att en grundutbildning vid universitet eller högskola ska ha en viss fördelning mellan obligatoriska kurser och valbara kurser.

I prästutbildningens akademiska grundutbildning för teologie magisterexamen ingår som obligatoriska ämnen en baskurs i religionsvetenskap, systematisk teologi/tros- och livsåskådningsvetenskap, bibelvetenskap med språk och kursen Svenska kyrkans tro och liv. Det övriga kursutrymmet i magisterexamen (90 hp vilket motsvarar tre terminer heltidsstudier) är inte ämnesbestämt och kan, men måste inte, innehålla religionspsykologi.

I den avslutande pastoralteologiska utbildningen som ges vid Svenska kyrkans utbildningsinstitut (SKUI) är själavård ett av sju kunskapsområden. Undervisningen kombinerar teori och litteraturdiskussioner med övningar i samtalsmetodik och

erfarenhetsbaserade reflektioner samt genomgång av tystnadspliktens förutsättningar liksom sekretess i församlingsarbetet. Utifrån kyrkostyrelsens utbildningsplan finns utbildningsinstitutets kursplaner som anger hur uppgiften som självvårdare ska förberedas och bearbetas. Bland kursmålen finns angivet ”att genomföra självvårdssamtal” och ”att gestalta en färdighet i aktivt lyssnande och genuint möte, utifrån teologiska och psykologiska perspektiv samt förstå värdet av professionell hållning”. Under de senaste terminerna har det tillkommit en större belysning av självvård för barn och unga och riktmärket för prästutbildningen är numera 88 timmar undervisning inom ämnet självvård av läsårets totalt cirka 700 timmar undervisning.

Kyrkostyrelsen tillsatte 2021 en utredning om framtidens prästutbildning som ska vara slutförd under 2022 och i direktiven ingår att utredningen särskilt ska beakta behov av ”att i utbildningen stärka förmågan att ge självvård i olika åldrar för existentiell hälsa och andligt mognande”.

Utskottets överväganden

Utskottets förslag: Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2022:56.

Utskottet välkomnar den utredning om framtidens prästutbildning som kyrkostyrelsen initierat och som väntas lämna sitt resultat inom kort.

Självvården är en central del i prästens uppdrag varför både utbildning och fortbildning i ämnet är mycket viktigt. Utbildning och fortbildning för präster i självvård sker vanligen genom Svenska kyrkans försorg vilket kan jämföras med studier i religionspsykologi som sker vid universitet och därmed inte är specifikt inriktade på självvård. Om ett ämne som tidigare inte varit obligatoriskt inom prästutbildningen ska bli det måste något annat ämne strykas, om utbildningen inte ska förlängas. En sådan avvägning behöver ta hänsyn till att det finns flera behov av utbildningsämnen för den som utbildar sig till präst. Utskottet emotser att underlag för sådana avvägningar också redovisas i nämnda utredning. Den utredning om prästutbildningen som alltså pågår har av biskopsmötet också uppmärksamats på att frågorna om prästens utbildning i självvård är av stor vikt.

Mot bakgrund av den pågående utredningen om prästutbildningen anser utskottet att motionen ska avslås.

Uppsala den 6 oktober 2022

På tillsyns- och uppdragsutskottets vägnar

Daniel Larson, ordförande

Anna Tronêt, sekreterare

Beslutande: Daniel Larson, ordförande, Camilla Persson, Roine Olsson, Birgitta Eliasson, Kicki Halldin, Emma Hedlundh, Stefan Linderås, Mattias Rosenquist, Margareta Andersson, Margareta Nisser-Larsson, Ronnie Nilsson, Britt Björneke, Eric Muhl, Bo Herou och Jonas Noréus.

Övriga närvarande vid beslutstillfället: Markus Svensson, Helen Coughlin-Sjögren, Johannes Fransson, Sofija Pedersen Videke, Veronica Pålsson, Benny Ahremark Persson, Stig-Göran Fransson, Jimmy Dahllöf, Leif Gustavsson, Linda Sjöo och Maja Bengtsson.

Biskoparna Johan Tyrberg och Susanne Rappmann har deltagit i utskottets överläggningar.